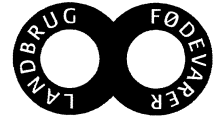

Dato 18. november 2011
Side 1 af 3

Folketingets Miljøudvalg
Folketinget, Christiansborg
1240 København K

Landbrug & Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Kære medlemmer af Miljøudvalget

Desværre har jeres travle hverdag ikke givet mulighed for afholdelse af en besigtigelsestur i det dansk-tyske grænseland. Vi håber, at vi på et andet tidspunkt kan få mulighed for, i de rette omgivelser, at drøfte muligheder og begrænsninger for landbruget, nu og i fremtiden.

Vi har for nylig haft mulighed for, i forbindelse med 2 foretrædere, at præsentere udvalget for, hvordan Landbrug & Fødevarer ser gennemførelsen af vandplanerne, som en af de allerstørste udfordringer for landbruget. Fokus for præsentationerne var vandplanernes vandløbsindsats og kvælstofkrav, og vi tillader os hermed, at fremsende et kortfattet brev, som beskriver de samlede problemstillinger. Vi har til jeres orientering fremsendt et brev med samme budskaber til miljøministeren og fødevareministeren.

Vi er af den klare opfattelse, at miljøindsatsen i de kommende vandplaner skal baseres på et solidt fagligt grundlag og med tilstrækkelig kvalitet i datamaterialet. Kun på den måde kan det sikres, at indsatsen bærer frugt – målene for natur og miljø bliver opfyldt – og de rette, omkostningseffektive virkemidler anvendes.

Desværre har den hidtidige proces båret præg af, at der ikke er styr på alle de faglige spørgsmål. Desuden er det vores klare opfattelse, at man fra dansk side ikke har anvendt en række forskellige retningslinier fra EU korrekt. Som eksempler kan nævnes:

- Korrekt klassifikation af vandområderne (navnlig vandløb)
- Muligheden for at anvende undtagelsesbestemmelserne rigtigt
- Manglen på reel inddragelse af interessenterne.

På vandløbsområdet står vi over for to meget store udfordringer: 1) Korrekt klassifikation af vandløbene (naturlige vs. stærkt modificerede/kunstige) og 2) konsekvenserne ved gennemførelse af de valgte tiltag.

En meget stor del af de danske vandløb er enten kunstige eller stærkt modificerede. Vandløbenes form og funktion hænger ofte tæt sammen med afvandingen af arealerne, idet ca. 60 pct. af Danmark er drænet. Vandløb udgør en del af det tekniske afvandingssystem, sammen med drænrør og grøfter. Alligevel er 90 pct. af vandløbene i vandplanerne udpeget som naturlige. Grunden til dette misforhold er, at Danmark i forbindelse med udpegningen har valgt ikke at følge den tilhørende EU-vejledning, hvori det fremgår, at afvanding af landbrugsarealer kan anvendes som begrundelse for at klassificere et vandløb som stærkt modificeret/kunstigt.

Landbrug & Fødevarer er erhvervsorganisation for landbruget, fødevarer- og agroindustrien. Med en eksport på over 100 milliarder kroner årligt og med 145.000 beskæftigede repræsenterer vi et af Danmarks vigtigste eksporterhverv.

Ved at nytænke og synliggøre erhvervets bidrag til samfundet sikrer vi vores medlemmer en stærk placering i Danmark og globalt.

Ændret eller reduceret grødeskæring er det vigtigste tiltag i vandplanerne på vandløbsområdet. Der er afsat 52 mio. kr. om året til bl.a. kompensationer til de lodsejere, der lider tab som følge af forringet afvanding. I den forbindelse er det vigtigt at erindre, at lodsejerens omkostninger ikke kun er de direkte tab i udbytte. Jordpriserne vil ligeledes blive lavere, og nedgangen i høstudbytte kan bevirke, at arealerne ikke længere kan forrentes. Det er nødvendigt at medregne alle tabsposter i det samlede regnestykke for den enkelte lodsejer. Vi foreslår, at man tænker på alternativer til reduceret grødeskæring – fx etablering af ”kunstige ådale”, hvor den øverste del af vandløbstraceen udvides, så vandføringsevnen forbedres ved store afstrømningshændelser, samtidig med det oprindelige profil i bunden bevares, til gavn for vandløbets biologi.

Vi har noteret os, at regeringen lægger op til en modernisering af vandløbsloven. En modernisering bør inkludere en korrekt klassifikation af vandløbene, som beskrevet oven for, så det fremadrettet bliver muligt at prioritere hhv. miljøinteresser og afvandingsinteresser langt bedre end i dag, hvor begge dele skal tilgodeses i alle vandløb. Der er langt mere fornuft i at sætte ressourcerne ind de steder, hvor der for alvor kan opnås forbedringer af miljøtilstanden og muliggøre tidssvarende afvanding i vandløb med ringe miljøpotentiale.

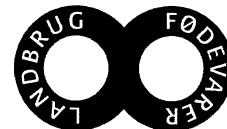
Indsatsen i kystvandene fokuserer enøjlet på kvælstof som betydende parameter for vandkvaliteten. Man har således tænkt sig at fortsætte ad samme spor som i de tidligere overordnede, nationale vandmiljøplaner, til trods for, at vandrammedirektivet har et helt anderledes perspektiv: Udgangspunktet er det enkelte vandområde, ikke en samlet reduktionsplan. I løbet af de seneste år er det blevet tydeliggjort, at miljøtilstanden bestemmes af en række parametre, hvor kvælstof kun er én blandt flere. Ålegræsarbejdsgruppen under Miljøministeriet konkluderede i foråret 2011, at det er nødvendigt at udvikle et bedre og mere differentieret beregningsværktøj end ålegræsværktøjet, der udelukkende fokuserer på kvælstof. Oven i dette er der meget stor usikkerhed om, hvor meget kvælstofudledningen allerede er nedbragt (dvs. størrelsen af baseline).

Ændringerne i gødskningsloven, herunder de ekstra efterafgrøder på 140.000 ha., bør derfor afventes, at det faglige grundlag forbedres. Kun på den måde kan man gennemføre en indsats, der på forsvarlig vis resulterer i reelle forbedringer. Alternativet er, at man gennemfører en stor og dyr indsats, der belaster landbrugets og hele samfundets økonomi *uden* nogen sikkerhed for at opnå bedre forhold i vandmiljøet.

For de hårdest ramte landmænd vil kravet om yderligere efterafgrøder få meget alvorlige konsekvenser. Ud over de direkte driftstab – der kan beløbe sig til flere hundredetusinde kroner om året for den enkelte landmand – vil restriktionerne medføre et samlet værditab på arealerne, som er langt større. I lyset af den økonomiske situation, kan kravene føre til en situation med flere konkurser, tvangsauktioner og generelle tab i den finansielle sektor.

Vi har tidligere fremført en række juridiske problemer ved de fremlagte vandplaner, bl.a. i vores høringssvar fra april. Vores holdning er, at planerne i deres nuværende form vil være så indgribende for mange af vore medlemmer, at der kan være grundlag for at rejse retssager.

Når en eventuel indsats skal gennemføres ude i vandoplandene, er det nødvendigt at anvende de rette virkemidler, der både kan sikre bedre vandkvalitet og fortsat stor landbrugsproduktion. Her skal der i størst muligt omfang vælges omkostningseffektive virkemidler med langvarig levetid, der tilmed kan kaste synergier af sig, og dermed har en gavnlig virkning på andre indsatsområder som fx natur, biodiversitet og klima.

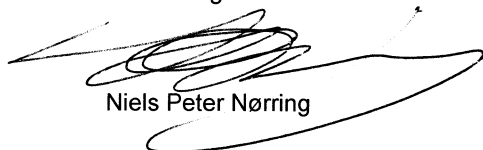
Der er mange nye, lovende løsninger på tegnebrættet, og flere nye teknologier må forventes at komme til. Vi ser et stort behov for at udvikle og videreudvikle sådanne løsninger, fx:

- Etablering af stenrev
- Udplantning af ålegræs, der kan stabilisere bunden og binde næringsstoffer
- Dyrkning af muslinger og tang

Vi opfordrer til, at forskning og udvikling støttes mest muligt, herunder at der sikres finansiering af pilotprojekter.

Vi stiller os meget gerne til rådighed for kommentarer og drøftelser. Endvidere er det vores håb, at der i fællesskab kan findes gode og varige løsninger, der gavner både miljø og landbrug. For at det skal lykkes, bliver der brug for en tæt og åben dialog.

Med venlig hilsen

Niels Peter Nørring